

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.005.07.2020

Pan
Sławomir Sobczak
Prezes Zarządu
Komunalnego Przedsiębiorstwa Wodociągów
i Kanalizacji Spółka z o.o.
ul. Michała Drzymały 4a
89-100 Nakło nad Notecią

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/045 – Funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi i użytkowymi oraz transgraniczne przemieszczanie odpadów

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komunalne Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. z siedzibą w Nakle nad Notecią ¹ , ul. Michała Drzymały 4a, 89-100 Nakło nad Notecią
Kierownik jednostki kontrolowanej	Sławomir Sobczak, Prezes Zarządu Komunalnego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. z siedzibą w Nakle nad Notecią ² od 23 maja 2011 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Zapewnienie warunków dla właściwego odbioru i zagospodarowania wytwarzanych odpadów komunalnych oraz sprawowanie skutecznego nadzoru nad rynkiem odpadów komunalnych.
Okres objęty kontrolą	Od stycznia 2016 do dnia kontroli ³ , z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontroler	Karol Gromotka, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/98/2020 z 25 maja 2020 r.

(akta kontroli str. 1-17)

¹ Dalej: „Spółka”.

² Dalej: „Prezes Zarządu”.

³ 26 sierpnia 2020 r.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Spółki w kontrolowanym zakresie. Spółka podejmowała czynności w obszarze gospodarowania odpadami komunalnymi zgodnie z posiadanymi prawomocnymi pozwoleniami oraz złożyła w terminie wnioski o nowe decyzje. Ewidencja odpadów oraz sprawozdawczość prowadzona była przez Spółkę w sposób rzetelny i zgodny ze stanem rzeczywistym. Odpady komunalne były przekazywane do uprawnionych podmiotów, co zostało przez Spółkę odpowiednio udokumentowane.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły braku: zabezpieczenia terenu bazy magazynowo-transportowej w Rozwarzynie w sposób uniemożliwiający wstęp osobom nieupoważnionym, zabezpieczenia miejsc magazynowania selektywnie zebranych odpadów komunalnych przed działaniem czynników atmosferycznych oraz dokumentacji potwierdzającej mycie oraz dezynfekcję pojazdów i urządzeń.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie warunków dla właściwego odbioru i zagospodarowania wytwarzanych odpadów komunalnych oraz sprawowanie skutecznego nadzoru nad rynkiem odpadów komunalnych

Opis stanu faktycznego

1.1. Realizację zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi regulowały porozumienia o współpracy dotyczące prowadzenia Stacji Przeładunkowej w Rozwarzynie, zorganizowania i prowadzenia Gminnego PSZOK oraz tzw. „Mini PSZOK”, zagospodarowania odpadów ze zbiórki selektywnej zebranych w PSZOK oraz umowy zawarte z Gminą Nakło nad Notecią⁶:

- na świadczenie usług na terenie Gminy w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy⁷, w tym odbiór odpadów komunalnych: zmieszanych, selektywnie zbieranych (przekazywanych do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Rozwarzynie⁸), zużytych baterii i akumulatorów, odpadów budowlanych i rozbiórkowych, przeterminowanych leków, odpadów zielonych, opon;
- w zakresie wywozu nieczystości stałych z terenów targowisk, szaletów publicznych, remiz strażackich, budynków Urzędu Miasta i Gminy Nakło nad Notecią⁹, miejsc pamięci narodowej i usuwania martwych zwierząt¹⁰ w latach 2017-2020;
- na świadczenie usług na rzecz Gminy w zakresie odbioru i przeładunku do dalszego transportu odpadów komunalnych zmieszanych i odpadów zielonych¹¹.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej „Gmina”.

⁷ Nr 254/2015 i 255/2015 z 19 października 2015 r. na 2016 r.; nr 470/2016 z 28 grudnia 2016 r. na 2017 r.; nr 628/2017 z 15 grudnia 2017 r. na 2018 r.; nr 570/2018 z 4 grudnia 2018 r. na 2019 r. i nr 596/2019 z 20 grudnia 2019 r. na 2020 r.

⁸ Dalej „PSZOK”.

⁹ Dalej „UMiG”.

¹⁰ Umowy nr 456/2016 z 21 grudnia 2016 r.; nr 544/2017 z 4 grudnia 2017 r.; nr 664/2018 z 21 grudnia 2018 r. i nr 595/2019 z 20 grudnia 2019 r.

¹¹ Umowy nr 7/2013 z 2 stycznia 2013 r.; 2 stycznia 2017 r.; 3 lipca 2017 r. i nr 55/2020 z 3 lutego 2020 r.

Ponadto Spółka świadczyła usługi odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z nieruchomości niezamieszkałych¹². Spółka nie przetwarzała odpadów komunalnych.

(akta kontroli str. 18-168; 172-182; 269-291)

1.2. Spółka posiadała wymagane zezwolenia na zbieranie¹³ i transport¹⁴ odpadów komunalnych oraz wpisy do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości¹⁵, a także bazy danych o gospodarce odpadami¹⁶.

Starosta Nakielski decyzją z 23 lipca 2013 r. udzielił Spółce zezwolenia na zbieranie odpadów selektywnie zebranych w PSZOK w Rozwarzynie.

Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego pismem z 13 marca 2018 r. zawiadomił Spółkę o nadaniu indywidualnego numeru rejestrowego i o utworzeniu indywidualnego konta w bazie danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami¹⁷, a także identyfikatora i hasła dostępu.

Dane wpisane do rejestru podmiotów były zgodne z prowadzoną przez Spółkę działalnością.

Przy czynnościach związanych z odbieraniem i zagospodarowaniem odpadów Spółka posługiwała się numerem rejestrowym BDO – 000004578.

(akta kontroli str. 184-222; 234-268)

1.3. W wyniku przeprowadzonych oględzin ustalono, że Spółka jako podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości posiadała bazę magazynowo-transportową usytuowaną na terenie Gminy w dwóch lokalizacjach, tj. w Nakle nad Notecią przy ul. Michała Drzymały 1 – działka o pow. 0,3331 ha stanowiąca własność Spółki i w Rozwarzynie 40 – działka o pow. 1,0554 ha, będąca w posiadaniu Spółki na podstawie umowy dzierżawy nr WRN/D/99/2016 z 29 lipca 2016 r. Teren magazynowania odpadów i stacji przeładunkowej w Rozwarzynie nie oddzielono ogrodzeniem od kopalni kruszyw naturalnych, nieużytków i byłego wysypiska śmieci będącego w stanie rekultywacji. Pojazdy Spółki po zakończeniu pracy i umyciu w Rozwarzynie parkowano w Nakle nad Notecią przy ul. M. Drzymały (ok. 7,5 km od bazy w Rozwarzynie). Tereny w Rozwarzynie i w Nakle były zabezpieczone przed emisją zanieczyszczeń do gruntu. Miejsca magazynowania selektywnie zebranych odpadów komunalnych zabezpieczono przed emisją zanieczyszczeń do gruntu poprzez system zapewniający zagospodarowanie wód opadowych i ścieków przemysłowych, pochodzących z terenu bazy (teren utwardzony i wyposażony w kratki ściekowe odprowadzające wodę i ścieki do zbiornika bezodpływowego). Przed działaniem czynników atmosferycznych zabezpieczono odpady niebezpieczne, makulaturę oraz przeterminowane leki. Bazę usytuowaną w Nakle nad Notecią wyposażono w: miejsca przeznaczone do parkowania pojazdów, pomieszczenie socjalne dla pracowników (powierzchnia tych pomieszczeń odpowiadała liczbie osób z nich korzystających), miejsca do magazynowania selektywnie zebranych odpadów z grupy odpadów komunalnych, legalizowaną samochodową wagę najazdową. Na terenie bazy magazynowo-transportowej znajdował się punkt bieżącej konserwacji i napraw pojazdów oraz miejsce do mycia i dezynfekcji pojazdów. Spółka posiadała: trzy pojazdy przystosowane do odbierania zmieszanych odpadów komunalnych, pięć pojazdów

¹² W 2016 r. – 22 umowy; w 2017 r. – 139 umów; w 2018 r. – 166 umów; w 2019 r. – 183 umowy i w 2020 (do 31 maja) – 252 umowy.
¹³ Decyzje Starosty Nakielskiego nr WWŚ.6233.1.7.2013 z 23 lipca 2013 r. i nr WWŚ.6233.1.5.2014 z 23 kwietnia 2014 r. (dot. tzw. Mini PSZOK).

¹⁴ Decyzja Starosty Nakielskiego nr WWŚ.6233.2.11.2013 z 5 września 2013 r.

¹⁵ Zaświadczenie Burmistrza Miasta i Gminy Nakło nad Notecią nr WKS.7021.2.0002.2015 z 27 sierpnia 2015 r.

¹⁶ Pismo Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego nr ŚG-I-G.7245.14.173.2018 z 13 marca 2018 r.

¹⁷ Dalej „BDO”.

przystosowanych do odbierania odpadów zebranych selektywnie¹⁸ oraz trzy pojazdy do odbierania odpadów bez funkcji kompaktującej. Pojazdy były trwale i czytelnie oznakowane, w widocznym miejscu nazwą podmiotu oraz danymi adresowymi i numerem telefonu Spółki. Na terenie bazy znajdowały się urządzenia do selektywnego gromadzenia odpadów komunalnych przed ich transportem do miejsc przetwarzania (boksy, kontenery, pojemniki, worki Big-Bag). Urządzenia te były utrzymane we właściwym stanie technicznym i sanitarnym. Pojazdy zabezpieczono przed niekontrolowanym wydostawaniem się na zewnątrz odpadów podczas transportu. Wg oświadczenia Kierownika Bazy Przeladunkowej pojazdy i urządzenia były poddawane myciu i dezynfekcji z częstotliwością gwarantującą zapewnienie im właściwego stanu sanitarnego, nie rzadziej niż raz na miesiąc, a w okresie letnim nie rzadziej niż raz na 2 tygodnie. Spółka nie posiadała aktualnych dokumentów potwierdzających mycie i dezynfekcję pojazdów i urządzeń. Na koniec każdego dnia roboczego pojazdy wykorzystywane do transportu odpadów komunalnych były opróżniane i parkowane na terenie bazy magazynowo-transportowej w Nakle nad Notecią. Do przewożenia odpadów komunalnych wykorzystywano standardowe samochody, m.in. z zabezpieczeniami przed rozwiewaniem i rozpylaniem przewożonych odpadów, minimalizującymi oddziaływanie czynników atmosferycznych na odpady, wyposażone w system monitoringu bazującego na systemie pozycjonowania satelitarne, umożliwiające trwale zapisywanie, przechowywanie i odczytywanie danych o położeniu pojazdu i miejscach postojów oraz czujniki zapisujące dane o miejscach wyładunku odpadów umożliwiające weryfikację tych danych. Pojazdy były wyposażone w narzędzia umożliwiające sprzątnięcie terenu po opróżnieniu pojemników (miotły i łopaty). Pojazdy te nie posiadały urządzeń do ważenia odpadów komunalnych.

(akta kontroli str. 337-379)

1.4. Poszczególne rodzaje odpadów komunalnych odbierano zgodnie z zasadami określonymi w uchwałach Rady Miejskiej w Nakle nad Notecią¹⁹.

(akta kontroli str. 298-312)

Po każdą frakcję surowcową jechał odrębny pojazd i zawoził ją do bazy magazynowo-transportowej położonej w Rozwarzynie. Odpady zielone, jako ulegające biodegradacji, trafiały do kompostowania (R3).

Spółka zapewniała mieszkańcom, w ramach umowy z Gminą, worki i pojemniki do selektywnego zbierania odpadów.

(akta kontroli str. 394-417; 594-623)

W okresie od lipca 2016 r. do czerwca 2017 r. Spółka, zgodnie z planem, przeprowadziła osiem okresowych kontroli dotyczących prawidłowości zbierania i segregowania odpadów komunalnych, w wyniku których ustalono 26 nieprawidłowości, polegających na przykład na umieszczaniu w pojemnikach na odpady zmieszane odpadów zielonych. O ustalonych nieprawidłowościach powiadamiano Gminę.

(akta kontroli str. 625-548)

¹⁸ W tym trzy pojazdy odbierające odpady zmieszane, przystosowane są również do odbioru odpadów zebranych selektywnie.

¹⁹ W uchwałach Rady Miejskiej w Nakle nad Notecią z dnia 25 sierpnia 2016 r.: Nr 501 w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta i Gminy Nakło nad Notecią, Nr XXIV/502/2016 w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi i Nr XXIV/503/2016 w sprawie określenia rodzaju dodatkowych usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów oraz wysokości cen za te usługi.

Prezes Zarządu podał, że za zagospodarowanie odpadów komunalnych i osiągnięcie odpowiednich poziomów recyklingu odpowiada Gmina. Kontroli zbierania odpadów zaprzestano, ponieważ zebrany materiał i tak okazywał się niewystarczający do zmiany opłat dla właściciela nieruchomości (w skrajnych przypadkach następowało natychmiastowe złożenie nowej deklaracji dotyczącej segregacji odpadów).

Dodał, że kontrolę prawidłowości selektywnego zbierania odpadów, zgodnie z zapisami Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia,²⁰ prowadzono nadal, a stwierdzone nieprawidłowości były raportowane Gminie w formie elektronicznej. Nieprawidłowości pojawiały się sporadycznie.

(akta kontroli str. 649-654; 663-702)

Odpady komunalne z selektywnego zbierania przekazywano bezpośrednio do podmiotów prowadzących ich odzysk i recykling, jak i przy udziale pośredników, Spółka posiadała dokumenty potwierdzające do jakich procesów przetworzenia poszczególne rodzaje odpadów były przekazywane, w tym odbierane przez pośredników.

(akta kontroli str. 703-706; 712)

Poniesione koszty związane z realizacją zadań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi realizowane na podstawie umów z Gminą²¹ oraz koszty związane z realizacją usług w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych, z którymi Spółka zawarła umowy w latach 2016-2020 (do 31 maja) wyniosły odpowiednio: 2 739,2 tys. zł; 2 588,8 tys. zł; 2 821,0 tys. zł; 2 965,1 tys. zł i 1 258,4 tys. zł²².

Koszty zagospodarowania odpadów komunalnych, zleconych Spółce umowami, wyniosły odpowiednio: 1 826,3 tys. zł ; 2 137,9 tys. zł; 2 050,8 tys. zł; 2 558,4 tys. zł i 1 770,3 tys. zł, co stanowiło : 45,7; 54,6; 53,2; 49,3 i 61,5%²³ przychodów z opłat właścicieli nieruchomości.

Koszty zagospodarowania odpadów komunalnych pochodzących z nieruchomości niezamieszkałych wyniosły odpowiednio: 25,3 tys. zł; 92,0; 119,6 tys. zł; 174,7 tys. zł i 53,6 tys. zł, co stanowiło 27,3; 28,8; 28,0; 34,4 i 25,3% przychodów netto z tytułu zawartych umów.

Koszty zagospodarowania odpadów zbieranych przez Spółkę na podstawie zawartych z Gminą umów ponosił bezpośrednio UMiG.

(akta kontroli str. 41-182; 326-327, 754-756)

Liczba nieruchomości niezamieszkałych, z których Spółka odbierała odpady komunalne na podstawie zawartych umów wynosiła: 22 w 2016 r.; 139 w 2017 r.; 166 w 2018 r.; 183 w 2019 r. i 252 w 2020 r.

Koszty odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych z nieruchomości niezamieszkałych nie były ujmowane na odrębnych rachunkach. Spółka, zgodnie z art. 9h ustawy z 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku

²⁰ W latach 2018-2020, w wyniku tych działań ustalono dziewięć przypadków nieprawidłowego segregowania odpadów komunalnych.

²¹ [1] odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, [2] świadczenie usług w zakresie wywozu nieczystości stałych z terenów targowisk, szateł publicznych, remiz strażackich, budynków UMiG, miejsc pamięci narodowej i usuwanie martwych zwierząt, [3] usługi w zakresie odbioru i przeładunku do dalszego transportu odpadów komunalnych zmieszanych i odpadów zielonych ; prowadzenie stacji przeładunkowej w Rozwarzynie, [4] zorganizowanie Gminnego PSZOK i tzw. „Mini PSZOK” oraz zagospodarowaniem odpadów ze zbiórki selektywnej.

²² W tym 2 652,8 tys. zł /2 287,6 tys. zł /2 380,1 zł /2 533,5 tys. zł i 1 084,0 tys. zł z tytułu umów zawartych z Gminą oraz 86 363,51 zł/301 243,23 zł/440 925,40 zł/431 522,42 zł i 174 306,88 zł z tytułu odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych.

²³ Dane za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2020 r.

w gminach²⁴, przedstawiała właścicielom nieruchomości niezamieszkałych rachunki z wyszczególnieniem kosztów i zagospodarowania odpadów.

(akta kontroli str.290-291; 314-325, 649-654)

1.5 System selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie Gminy składał się z Gminnego PSZOK w Rozwarzynie oraz z 10 Mini PSZOK. Prowadzenie przez Spółkę PSZOK i Mini PSZOK' regulowały umowy zawarte z Gminą.

(akta kontroli str. 146-168; 172-182; 306-308; 655-662)

Spółka jako świadcząca usługi zbierania odpadów z PSZOK i z Mini PSZOK posiadała wymagane zezwolenia i została wpisana do rejestru podmiotów zbierających odpady (BDO). PSZOK w Rozwarzynie obsługiwał tylko mieszkańców Gminy.

Gminny PSZOK odbierał następujące rodzaje odpadów komunalnych: opakowania z papieru i tektury; opakowania z tworzyw sztucznych; opakowania ze szkła; zużyte opony; zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia; lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć; urządzenia zawierające freony; leki; zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne; odpady ulegające biodegradacji, niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, odpady wielkogabarytowe.

W analizie gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie podano, że liczba mieszkańców według stanu na 31 grudnia 2019 r. wynosiła 29 981 osób, natomiast liczba mieszkańców wg złożonych deklaracji - 26 169 osób. Liczba mieszkańców wg GUS za 2019 r. wynosiła 31 668 osób.

Limity dla przyjmowanych odpadów dotyczyły: zużytych opon; odpadów betonu oraz gruzu betonowego z rozbiórek i remontów, gruzu ceglanego, zmieszanych odpadów z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia; odpadów ulegających biodegradacji z terenów zielonych.

(akta kontroli str. 184-222; 309-312)

W toku oględzin Gminnego PSZOK w Rozwarzynie ustalono, że zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny składowano w workach big-bag; zużyte baterie i akumulatory w specjalistycznych pojemnikach; odpady opakowaniowe w workach; odpady niebezpieczne w pomieszczeniu kontenerowym, szkło w boksie murowanym; papier i tekturę w kontenerach; tworzywa sztuczne luzem na utwardzonym placu magazynowym; metale w boksie murowanym i w workach big-bag; opakowania wielomateriałowe w workach big-bag; zmieszane odpady opakowań (z papieru i tektury, z tworzyw sztucznych, metali oraz opakowań wielomateriałowych) luzem na placu magazynowym; odpady zielone luzem na utwardzonym placu magazynowym; przeterminowane leki i chemikalia w workach big-bag pod przykryciem, w beczkach i w pojemnikach; meble i inne odpady wielkogabarytowe luzem na utwardzonym placu magazynowym; odpady budowlane i rozbiórkowe luzem na utwardzonym placu magazynowym; zużyte opony luzem na utwardzonym placu magazynowym.

(akta kontroli str. 394-417)

Poszczególne rodzaje zebranych odpadów spółka przekazywała do instalacji celem zagospodarowania, w tym:

- opakowania z papieru i tektury (15 01 01) - recykling lub odzysk substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania (R3));

²⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1439, dalej „ucpg”.

- opakowania z tworzyw sztucznych (15 01 02) - wymiana odpadów w celu poddania ich któremukolwiek z procesów wymienionych w pozycji R1–R11 (R12);
- opakowania ze szkła (15 01 07) - recykling lub odzysk innych materiałów nieorganicznych (R5);
- zużyte opony (16 01 03) – R3, R12;
- zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia, inne niż wymienione w 17 01 06 (17 01 07) – R5;
- lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć (20 01 21) – R12;
- urządzenia zawierające freony (20 01 23) – R12;
- leki (20 01 32) - obróbka fizyczno-chemiczna, np. odparowanie, suszenie, kalcynacja itp. (D9);
- baterie i akumulatory (20 01 34) – R12;
- zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne (20 01 35 i 20 01 36) – R12;
- odpady ulegające biodegradacji (20 02 01) – R3;
- niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne (20 03 01) - R1 oraz R12;
- odpady wielkobarytowe (20 03 07) – R12.

(akta kontroli str. 292-293; 703-711)

Okres gromadzenia odpadów wynosił od jednego dnia w przypadku niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych do 223 dni w przypadku leków.

(akta kontroli str. 294)

Oględziny wykazały, że system kontroli monitoringowej w obiektach stacji przeladunkowej i PSZOK w Rozwarzynie działał od grudnia 2009 r. (5 kamer). Po modernizacji zakończonej 9 grudnia 2019 r. system ten składa się z 20 kamer zapisujących obraz; wszystkie kamery rejestrowały obraz 24 godziny na dobę; monitor z podglądem obrazu z kamer w Rozwarzynie usytuowany był w kontenerze Kierownika Stacji Przeladunkowej; obraz zapisywało urządzenie znajdujące się w tym kontenerze; po zakończeniu pracy stacji przeladunkowej i PSZOK obraz przekazywany był do punktu monitoringowego w siedzibie KPWIK w Nakle nad Notecią; mobilny dostęp do systemu posiadał Kierownik Stacji 24 godziny na dobę; zapis obrazu umożliwiał identyfikację osób przebywających w PSZOK; obraz monitoringu przechowywany był co najmniej miesiąc od daty zapisu; zapis obrazu zabezpieczono przed zniszczeniem lub kradzieżą.

Odrębny system kontroli monitoringowej tworzyło 29 kamer zamontowanych w punktach Mini PSZOK: wszystkie kamery rejestrowały obraz 24 godziny na dobę; monitor z podglądem obrazu z kamer w czasie rzeczywistym usytuowany był w siedzibie KPWIK w Nakle nad Notecią; obraz zapisywany był na urządzeniu znajdującym się w każdym baraku Mini PSZOK; zapis obrazu umożliwiał identyfikację osób przebywających w Mini PSZOK i był przechowywany co najmniej miesiąc od daty zapisu; zapisy obrazów zabezpieczone były przed zniszczeniem lub kradzieżą.

(akta kontroli str. 380-393)

Spółka weryfikowała mieszkańców przekazujących odpady komunalne w następujący sposób: w Mini PSZOK poprzez kartę z kodem kreskowym zawierającym adres lokalu lub nieruchomości, z której one pochodzą; w PSZOK

w Rozwarzynie poprzez spisanie adresu osoby oddającej odpady. Procedury określał Regulamin utrzymania porządku i czystości na terenie Gminy²⁵.

(akta kontroli str. 298-308; 333-334)

1.6. Spółka prowadziła sprawozdawczość w zakresie postępowania z odpadami komunalnymi zgodnie ze stanem rzeczywistym²⁶. Sprawozdania za I półrocze 2016 r. korygowano czterokrotnie, za II półrocze 2016 r. pięciokrotnie, za I półrocze 2017 r. trzykrotnie, za II półrocze 2017 r. jednokrotnie. Konieczność korekt wynikała z błędów pisarskich i rachunkowych.

Sprawozdania przekazywano do UMiG zgodnie z obowiązującymi terminami.

(akta kontroli str. 450-595; 721; 735)

W okresie objętym kontrolą Spółkę objęto 12 postępowaniami kontrolnym, z czego dwie dotyczyły gospodarki odpadów komunalnych.

Kontrola Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nakle nad Notecią wykazała: [1] brak wyposażenia Mini PSZOK Nr 10 w Potulicach w szafki na odzież roboczą i własną pracowników; [2] niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny kabiny prysznicowej i [3] ścian w pomieszczeniu szatni z jadalnią w Mini PSZOK Nr 7 w Nakle nad Notecią.

W wyniku kontroli przeprowadzonej przez pracowników UMiG zalecono: [1] mycie i dezynfekcję pojazdów oraz urządzeń z częstotliwością gwarantującą zapewnienie im właściwego stanu sanitarnego, nie rzadziej niż raz na miesiąc, a w okresie letnim nie rzadziej niż raz na 2 tygodnie oraz dokumentowanie tych czynności; [2] czytelniejsze oznakowanie pojazdów wykorzystywanych do transportu odpadów komunalnych nazwą firmy oraz danymi adresowymi; [3] wyposażenie środków transportu odpadów komunalnych w tabliczki „Odpady”. Nieprawidłowości zostały usunięte z wyjątkiem dokumentowania mycia i dezynfekcji pojazdów oraz urządzeń.

(akta kontroli str. 736-748; 750-753)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości.

1. Teren bazy magazynowo-transportowej w Rozwarzynie nie był zabezpieczony w sposób uniemożliwiający wstęp osobom nieupoważnionym (terenu bazy magazynowej i stacji przeładunkowej nie oddzielono ogrodzeniem od byłego wysypiska odpadów komunalnych i od kopalni kruszyw naturalnych, ogrodzenie działki w części za stacją przeładunkową było uszkodzone), co stanowiło naruszenie § 2 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 stycznia 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości²⁷.

Prezes Zarządu podał, że nie zauważono potrzeby ogrodzenia wydzielonych działek ponieważ ogrodzony był cały teren działki 207 obręb Rozwarzyn. Ogrodzenie działki 207/3 znacznie utrudniłoby prace logistyczne, załadunkowe oraz transportowe. Dwa razy w roku prowadzone są oględziny zabezpieczeń uniemożliwiających wstęp osobom nieupoważnionym. Ostatnie oględziny przeprowadzono w styczniu 2020 r. Nie zauważono uchybień. Najprawdopodobniej uszkodzenie powstało w skutek

²⁵ Uchwała nr XXIV/501/2016 Rady Miejskiej w Nakle nad Notecią z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta i Gminy Nakło nad Notecią.

²⁶ Stwierdzono na podstawie szczegółowej analizy sprawozdań podmiotu odbierającego odpady komunalne za 2018 r., w tym kart przekazania odpadów komunalnych, raportów z ilości odpadów komunalnych przekazanych do odzysku, kart ewidencji odpadów komunalnych, sprawozdań podmiotu odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych za I i II półrocze 2018 r.

²⁷ Dz. U. poz.122, dalej „rozporządzenie w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.”

prowadzonej wycinki drzewostanu z sąsiedniej działki w lutym 2020 r. Po stronie południowej w ogrodzeniu umiejscowiony jest wjazd dla pojazdów Kopalni Kruszyw Naturalnych Rozwarzyn III, prowadzonej przez Spółkę. Kopalnia jest zabezpieczona przed wstępem osób nieupoważnionych oraz umiejscowione są znaki ostrzegawcze o głębokich wykopach i zakazie wstępu.

(akta kontroli str. 649-654)

NIK zauważa, że obowiązek wskazany w § 2 ust. 2 pkt 1 ww. rozporządzenia dotyczy zabezpieczenia terenu bazy magazynowo-transportowej, a nie całego „kompleksu nieruchomości będącego we władaniu różnych podmiotów. Tym samym to Spółka powinna zadbać o właściwe zabezpieczenie „swojej” nieruchomości. O nienależytym wykonywaniu obowiązków wymaganych przepisami prawa w tym zakresie, świadczy również fakt wykazania podczas oględzin przeprowadzonych przez NIK uszkodzeń istniejącego ogrodzenia. Istotnym jest również fakt, że nie wszystkie działki pozostawały w użytkowaniu Spółki.

2. Miejsca magazynowania selektywnie zebranych odpadów komunalnych nie były zabezpieczone przed działaniem czynników atmosferycznych, co stanowiło naruszenie § 2 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Prezes Zarządu podał, że niezabezpieczone odpady to opakowania z tworzyw sztucznych, odpady biodegradowalne, zużyte opony, odpady wielkogabarytowe, zmieszane odpady gruzu. Podmiotem zlecającym zagospodarowanie tych frakcji jest Gmina. Spółka otrzymuje tylko informacje o wyborze podmiotu zajmującego się ich zagospodarowaniem, który z powodu postanowień umownych nie dostarczał odpowiednich pojemników. Spółka, z uwagi na znaczny koszt zakupu (ok. 400 tys. zł) nie zakupiła specjalistycznych kontenerów do magazynowania selektywnie zebranych odpadów z zabezpieczeniem przed działaniem czynników atmosferycznych.

(akta kontroli str. 649-654)

NIK zauważa, że obowiązek zabezpieczenia miejsca magazynowania selektywnie zebranych odpadów komunalnych przed emisją zanieczyszczeń do gruntu oraz zabezpieczenia przed działaniem czynników atmosferycznych wynika wprost z przepisów ww. rozporządzenia. Tym samym, niezależnie od decyzji Gminy w przedmiocie dalszego zagospodarowania odpadów, Spółka powinna podjąć czynności w zakresie zabezpieczenia tychże odpadów. Ponadto należy wskazać, że ich brak w istotny sposób utrudnia prawidłowe rozliczanie ilości odpadów komunalnych zebranych i przekazanych do dalszego zagospodarowania.

3. Spółka nie posiadała aktualnych dokumentów potwierdzających mycie i dezynfekcję rzeczy, o których mowa w § 4 pkt 3 rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, co stanowiło naruszenie § 4 pkt 4 tego rozporządzenia

Prezes Zarządu podał, że za mycie i dezynfekcję pojazdów, z częstotliwością gwarantującą zapewnienie im właściwego stanu sanitarnego, są odpowiedzialni kierowcy pojazdów. Za prawidłowe ich wykonanie odpowiada Kierownik Stacji Przeładunkowej. Stanowisko mycia pojazdów zorganizowano na terenie stacji przeładunkowej odpadów oraz zakupiono sprzęt do mycia i dezynfekcji. Obowiązku dokumentowania czynności związanych z myciem i dezynfekcją nie wprowadzono, ponieważ dotychczas nie było żadnych uwag dotyczących ich stanu sanitarnego ze strony Gminy, ani mieszkańców.

(akta kontroli str. 649-654)

NIK zauważa, że obowiązek posiadania aktualnych dokumentów potwierdzających wykonanie czynności mycia i dezynfekcji pojazdów oraz urządzeń z częstotliwością gwarantującą zapewnienie im właściwego stanu sanitarnego tj. nie rzadziej niż raz na miesiąc, a w okresie letnim nie rzadziej niż raz na 2 tygodnie, nie jest uzależniony od tego przez kogo czynności te były wykonywane. Spółka powinna posiadać dokumentację wykonania ww. czynności, zarówno wtedy, gdy zadanie te wykonuje samodzielnie jak i wtedy, gdy zleca je podmiotowi zewnętrznemu. Należy podkreślić, że powyższa nieprawidłowość została także wykazana w kontroli Burmistrza Miasta i Gminy Nakło nad Notecią przeprowadzonej w lipcu 2018 r.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Wnioski

1. Podjęcie działań w celu zabezpieczenia terenu bazy magazynowo-transportowej w Rozwarzynie w sposób uniemożliwiający wstęp osobom nieupoważnionym.
2. Podjęcie działań w celu zabezpieczenia miejsc magazynowania selektywnie zebranych odpadów komunalnych przed działaniem czynników atmosferycznych.
3. Dokumentowanie mycia i dezynfekcji pojazdów i urządzeń.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, listopada 2020 r.

Kontroler
Karol Gromotka
główny specjalista kontroli państwowej

Delegatura w Bydgoszczy
p.o. Dyrektor
Tomasz Sobecki

.....
podpis

.....
podpis

